

Afgiftekantoor  
1700 DILBEEK 1

Driemaandelijke  
nieuwsbrief van de  
werkgroep  
STRAATKINDEREN  
VAN ALAGOINHAS  
1ste trimester 2017  
21ste jaargang nr. 1

V.U. Piet Paul  
Zonnekouter 16  
1700 DILBEEK

**P708281**



**Pastoral  
Do Menor**  
Nieuwsbrief

België-Belgique  
P.B.  
1700 DILBEEK 1  
2/2788

Itterbeek, 15 maart 2017

Beste lezer,

In deze tijd naar Pasen worden we opgeroepen een beetje soberder te gaan leven. Materieel dan. In onze aandacht voor onze geliefden en onze burens, collega's, vrienden, dichtbij of ver weg, mag het in deze periode zelf wat meer zijn. Even stilstaan en nadenken waarmee we bezig zijn. Doen we dat niet veel te weinig?

Hier zijn we weer met de eerste nieuwsbrief van 2017. Met een aantal artikels die je weer laten meekijken in het leven op de Pastoral en daarrond.

Veel leesplezier !  
We wensen u alvast een heel fijne Paastijd !

De Redactie

### MOOI MEISJE MET HET LINT IN HET HAAR

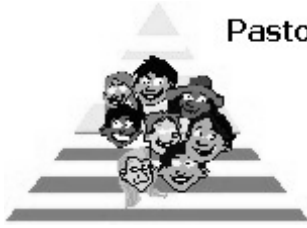
Het doet ons veel deugd wanneer we vaststellen dat onze doelstellingen bereikt worden. Laten we als voorbeeld één van onze leerlingen nemen, een verlegen meisje, teruggetrokken en ontmoedigd dat nu stilaan open bloeit, de wereld met een andere blik tegemoet treedt, ondanks de vijandige omgeving waarin ze leeft en de hindernissen die ze ondervindt om haar dromen waar te maken.

Bij ons kan ze volop tot ontwikkeling komen, ze wordt aangemoedigd het leven met waardigheid en dapperheid tegemoet te treden. Dit is Ezenilda, een jonge adolescente die deelneemt aan het Project Ark van Noé. Met de hulp van onze medewerkers is ze stilaan uit haar schelp aan het komen, haar verlegenheid en angsten schuift ze meer en meer aan de kant, en ze begint terug te geloven in haar toekomst. Ze werd opgevoed door haar moeder, haar vader heeft ze nooit gekend. Hij werd vermoord toen ze nog een kind was. Veel weet ze niet over hem, maar ze heeft geleerd geen vragen te stellen, uit angst, uit vertwijfeling. Ze trok zich terug uit de vijandige samenleving en aanvaardde de bittere waarheid in alle stilte.

Toen ze bij ons kwam, vroegen we ons af: hoe kunnen we hiermee omgaan? Hoe kunnen we haar terug doen geloven in het leven? We grepen terug op het verhaal van het "Mooie Meisje met het Lint in de Haren", een kinderverhaaltje. Via het verhaaltje begon onze taallerares het meisje te alfabetiseren. Ezenilda voelde zich gestimuleerd, ze verbrak haar stilte en begon meer en meer te praten, te vertellen. Ze ging steeds actiever deelnemen aan de activiteiten. Op het einde van de cursus ging ze zelfs een toneeltje opvoeren rond het verhaal. Ze verkleedde zich in het hoofdpersonage en vertelde het verhaal in de vorm van een kleine toneelvoorstelling. Het eens zo stille en teruggetrokken meisje stond plots voor een publiek, en sprak en sprak, een echte waternival. Het werd een emotioneel moment.

Beste lezers van dit krantje, dit is de uiteindelijke doelstelling van onze inzet... ervoor zorgen dat onze kinderen en jongeren hun eigen leven terug in handen nemen, terug in zichzelf en in het leven gaan geloven. En dit dankzij onderwijs, oriëntatie en kennisoverdracht. Het is een dubbele voldoening: voor ons omdat we het gevoel krijgen dat onze inzet niet voor niets is, en voor de jongere die terug gelooft in zichzelf en in de wereld.

Rose, coördinatrice van het project "Arca de Noé"



## Pastoral do Menor de Alagoinhas

BR 101, Km 101 - Caixa Postal 48  
48100-000 - Alagoinhas - Bahia  
Fone (075) 442-1948  
Fax (075) 422-2362  
C.G.C. 16.130.585/0001-02  
Insc. Estadual 37.186.366-NO

# Menor

Pastoral do  
de Alagoinhas

Alagoinhas, 11 februari 2017.

Beste Vrienden van onze Pastoral do Menor,

Hier dan weer enkele woordjes van mij.

Met heel veel vreugde mag ik jullie mededelen dat, zij het dan helemaal onverwacht, we op het eind van vorig jaar toch nog, bij Gods' genade, van de financiële moeilijkheden werden verlost. Het was een ongeziene opluchting. Door tussenkomst van het openbaar ministerie, door ons aangezocht, werd de verwaarlozing van de PAMA (door de gemeente) bij de jeugdrechter aanhangig gemaakt. Op een week tijd werd de gemeente veroordeeld en aangemaand om onmiddellijk de beloofde geldelijke toekenning van de laatste zes maanden te betalen (of alle gemeenterekeningen zouden geblokkeerd worden). Op 21 december stond het op onze lopende rekening. Midden december kregen we ook nog een goede duw in de rug van een Belgische familie. Gevolg: we zijn niet naar de bank moeten gaan lenen. De kas was nu wel leeg maar alles werd betaald. De beloofde hulp van onze getrouwe mensen is ondertussen ook toegekomen of minstens verzekerd en de besprekingen met het nieuwe gemeentebestuur verlopen in de goede richting, traag maar met hoop.

Ondertussen, eergisteren, is ons moeder overleden op de gezegende leeftijd van 95 jaar. Er is natuurlijk zeer zeker een hele dosis verdriet om het afscheid maar ook een diepe en rustige vrede omdat we haar al die lange jaren bij ons mochten weten. Persoonlijk kan ik mij best gelukkig prijzen dat ik enkele jaren geleden de beslissing nam haar tweemaal per jaar te bezoeken. Zeker geen overdreven luxe. En... alvorens ik graag het woord laat aan de andere schrijvers toch nog deze gedachte en woorden bij haar heengaan...

"Afscheid nemen is wat voorbij is dichtdoen en verpakken in goede gedachten der herinnering. Afscheid nemen is moeizaam de draden losmaken en uit het spinrag van de belevissen loskomen en het goede niet kunnen vergeten. Afscheid nemen is het moeilijkste: men leert het nooit."

Tot het volgend boekje in de maand juni! Op het einde van deze vastentijd bied ik dan elk van jullie nog mijn beste Paaswensen aan. Dat de Verrezen Broer Jezus ons moge zegenen en bewaren! En... dank voor jullie blijvende interesse en steun.

Jullie vriend,

Freddy Goven.  
[freddygoven@hotmail.com](mailto:freddygoven@hotmail.com)

### Programma Gezinsbegeleiding - CONVIVER

In uitvoering van de missie en de vooropgestelde doelstellingen van de Pastoral do Menor, organiseerden we tijdens het tweede semester van vorig jaar workshops waarin de deelnemers kennis en kunde opdoen die voor een inkomen kunnen zorgen. De workshops werden georganiseerd door vrijwilligers uit de diverse wijken van Alagoinhas. Het zijn mensen die ons een warm hart toedragen en die geloven in onze missie. Er werden workshops georganiseerd voor het maken van patisserie en snacks door onze vrijwilligers Bárbara Lima, Márcia Carvalho, Joseane Silva en Maria Divaneide. Zij begonnen de workshop met theoretische lessen over hygiëne, het bewaren van voedsel, voedselveiligheid en veiligheid in de keuken. Het tweede deel bestond uit praktische lessen patisserie en snacks maken.

Er werd tijdens de workshops ook aandacht besteed aan de commercialisering van de producten. We moedigden de deelnemers aan om ondernemend te zijn en hun vervaardigde producten te verkopen. We leerden hen hun productie af te stemmen op de noden van de markt.

We willen er wel op wijzen dat we bij onze activiteiten grote nadruk legden op het belang van de solidariteit. We willen bij de deelnemers zeker geen mentaliteit creëren van ieder voor zich, maar eerder een gevoel van samenhang, van samen staan we sterk.

Na deze eerste workshop organiseerden we samen met een lokaal project, "Ateliê Vitrine Criativa" van de artieste Nadja Bahia, een workshop knutselen en borduren, ook met het oog op toekomstige commercialisering. De activiteiten hadden tot doel de creativiteit en de artistieke talenten aan te wakkeren bij de deelnemers. Ook hier steeds met de nadruk op de noodzaak tot samenwerken en solidariteit. De leerlingen leerden decoratieve en praktische kunstwerkjes te maken die bij hen thuis gebruikt kunnen worden of verkocht worden. Ze leerden hoe ze dankzij de ontwikkeling van hun eigen talenten het gezinsbudget wat kunnen verhogen.

Het hoeft geen betoog dat alle deelnemers aan deze cursussen heel tevreden waren met het resultaat van wat ze geleerd hadden. Ze waren de Pastoral do Menor heel dankbaar voor de geboden kansen. Het feit dat de Pastoral in hen gelooft en hen beloont en waardeert, had een positieve invloed op hun ontwikkeling en groeiend zelfvertrouwen. Het geeft ons veel voldoening om te zien hoe deze vrouwen het eigen levenslot terug in handen nemen!



Workshop knutselen en borduren



Workshop Patisserie (Praktijk)

Lessen voedselveiligheid en hygiëne

Nildes, coördinatrice van het programma.

## AFRO-BRAZILIAANSE IDENTITEIT

Hoewel een meerderheid van onze leerlingen van Afro-Braziliaanse origine zijn, hebben de meesten toch nog altijd moeilijkheden om hun afkomst te erkennen en vooral te waarderen. Vooroordelen gebaseerd op de huidskleur zijn nog altijd wijd verspreid in Brazilië. Ze komen tot uiting in het dagelijkse leven, op school, in de media, op de arbeidsmarkt, in de onderlinge relaties binnen de samenleving en wat het nog erger maakt ... in het sociale milieu waarin onze leerlingen opgroeien wordt weinig of niet gedebatteerd over de raciale relaties. Bewust van deze realiteit koos de Pastoral do Menor van Alagoinhas de Afro-Braziliaanse identiteit als centrale thema te maken voor haar werking in 2016.

We organiseerden discussies en debatten tussen onze leerlingen en leraars en opvoeders. Tijdens deze discussies werden de grote lijnen uitgetekend voor de manier waarop het thema werd aangepakt tijdens de activiteiten in de diverse projecten van de Pastoral. Samen met onze leerlingen werden activiteiten gepland en uitgevoerd rond het thema en dit op basis van concrete ervaringen en gevoelens. Alle activiteiten vertrekken vanuit de concrete leefwereld van onze jongeren. Via dans, muziek, theater, capoeira en pedagogische ondersteuning (taal en wiskunde) worden onze leerlingen geprikkeld en aangemoedigd na te denken over hun identiteit binnen hun sociale context. We willen de Afro-Braziliaanse identiteit positief voorstellen, los van de stereotypen die ons via de media worden opgedrongen. We maakten een kritische lezing van onze schoolboeken waarin de Afro-Braziliaanse bevolking nog altijd veelal wordt afgebeeld als slaven in een vernederende en zielige situatie. We analyseerden op een kritische manier de telenovelas en films van eigen bodem waarin de bevolking van Afrikaanse afkomst meestal voorkomen in bijrollen, veelal in een dienende rol, heel zelden in een leidende rol. Al deze elementen dragen ertoe bij dat vele Afro-Brazilianen zich minderwaardig voelen door hun afkomst. We nodigden mensen uit verschillende sectoren van de maatschappij uit voor getuigenissen, Afro-Brazilianen die het ondanks alle moeilijkheden toch gemaakt hebben. Onze leerlingen kregen de mogelijkheden zich te identificeren met een rolmodel en zich bewust te worden dat het toch mogelijk is op te klimmen op de sociale ladder.

We beseffen dat deze bewustwording een proces van lange adem is. Maar in de loop van het jaar konden we vaststellen dat steeds meer leerlingen zich meer en meer bewust werden van hun roots en zich meer en meer

gingen manifesteren als Afro-Braziliaan met waardigheid en respect. Leerlingen gingen alternatieven zoeken om de raciale vooroordelen op een sociaal aanvaardbare wijze te bestrijden. We geloven stellig in het feit dat een rechtvaardigere en menswaardigere samenleving pas mogelijk is wanneer we het racisme en discriminatie zo veel mogelijk uitroeien.

Gislanne, coördinatrice van de Pedagogische Commissie van de Pastoral do Menor van Alagoinhas

## JONGEREN ONDER LEERCONTRACT VAN PAMA OP DE OLYMPISCHE SPELEN RIO 2016



De jongeren die deelnemen aan het project Leercontract van de Pastoral do Menor werden vorig jaar uitgenodigd om enkele wedstrijden voetbal in het kader van de Olympische Spelen bij te wonen in het stadium Fonte Nove in Salvador da Bahia. De uitnodiging ging uit van het Olympisch Comité Rio 2016 via de lokale overheid van Bahia. Dankzij de uitstekende resultaten van het Project Leercontract kreeg de Pastoral do Menor 100 gratis kaartjes om de wedstrijden bij te wonen op 7 augustus 2016, 90 gratis kaartjes voor de wedstrijden van 13 augustus en nog eens 80 voor de wedstrijden van 14 augustus. In totaal konden we dus 270 jongeren gelukkig maken. En zoals op bijgaande foto's blijkt, waren ze dolenthousiast. Voor velen was het de eerste keer dat ze een voetbalstadium binnenkwamen. Onderwijs en sport... deze combinatie is zeker in staat om het leven van vele jongeren te veranderen.



De Braziliaanse Grondwet bepaalt dat toegang tot cultuur, tot onderwijs, tot sport en ontspanning fundamentele mensenrechten zijn omdat de behoefte om zich uit te drukken, zich te manifesteren een basisbehoefte is van de mensheid. We leven in een samenleving waarin de ruimte voor culturele ontwikkeling schaars is door de commercialisering van cultuur. Enkel zij die het zich financieel kunnen veroorloven, hebben toegang tot kunst en cultuur. Kunst, ontspanning en sport zijn uitingen van een maatschappelijke taal die de jongeren het best begrijpen en hen het meest aanspreken. Het helpt hen hun identiteit vorm te geven en zich te ontwikkelen tot bewuste burgers. Onderwijs is een mensenrecht en de basis van elke ontwikkeling. Kennis is heel belangrijk binnen de samenleving om de jongeren te helpen op kritische wijze waarden en normen te ontwikkelen die hen verder helpen in de constructie van een betere toekomst. Elke mens heeft talenten en potentieel, maar jammer genoeg krijgt niet iedereen dezelfde kansen om die te ontwikkelen.

Lindiane, Coördinatrice van het Project "Leercontract" van PAMA



Beste lezers

Mijn naam is Fernanda, ik ben 20 jaar en ik woon op het platteland. Mijn ouders beschikken over beperkte financiële middelen. Mijn vader is wegens ziekte op vervroegd pensioen gegaan. Mijn moeder probeert wat bij te verdienen door het verkopen van voedingsproducten op basis van maniok.

Er zijn momenten waarop ik me wat wanhopig voel omdat ik nog geen job heb en dus niet in staat ben mijn eigen spullen te kopen. Maar toch ben ik blij dat ik via dit artikeltje een beetje van mijn traject op de Pastoral do Menor met jullie kan delen.

Zonder overdrijven, kan ik stellen dat de Pastoral do Menor mijn leven veranderd heeft. En ik ben ervan overtuigd dat ik nog veel meer ga leren en dat mijn leven nog verder zal veranderen.

Voor ik bij de Pastoral kwam was ik heel verlegen en leefde ik nogal teruggetrokken, ik had weinig vrienden. Ik had psychologische problemen, ik had weinig zelfvertrouwen. Ik hield niet echt van studeren en naar school gaan. Ik voelde me niet gewaardeerd binnen mijn eigen familie. Ik ben me bewust van mijn problemen op het vlak van redeneren, ik ben traag in het begrijpen van de dingen en in het handelen. Maar ik sla er toch in om activiteiten tot een goed einde te brengen dankzij mijn groot verantwoordelijkheidsgevoel.

Na mijn eerste optreden tijdens de prachtige viering van het 30-jarig bestaan van de Pastoral do Menor werd ik me bewust van mijn talenten en vaardigheden. Ik besepte dat ik veel kon bereiken, ondanks mijn beperkingen. Ik voelde dat ik via het overwinnen van hindernissen successen kon boeken. Ik ben nu veel meer geïnteresseerd in studeren en werken aan mijn ontwikkeling. Ik heb ook echte vriendschappen weten op te bouwen, vrienden waar ik altijd op kan rekenen en die me steunen en aanmoedigen. Dit in tegenstelling tot sommigen van mijn familie die nog steeds niet in mij geloven en op me neerkijken.

Ik geef toe dat ik nog niet helemaal klaar ben om de grote uitdagingen en tegenslagen in het leven met kracht te lijf te gaan. Maar ik geloof rotsvast in het feit dat ik dankzij de kracht van God en de steun van de Pastoral do Menor mijn dromen zal kunnen realiseren. Ik had een kans nodig, een uitgestoken hand, om me op weg te zetten naar mijn zelfverwezenlijking. Vandaag stel ik vast dat ik nog niet over alle instrumenten beschik om vastberaden verder te strijden in het bereiken van mijn persoonlijke doelstellingen. Elke kans die me geboden wordt, neem ik met volle overtuiging aan. Ik wil profiteren van al het goede dat het leven te bieden heeft en verder bouwen aan een betere toekomst voor mij en mijn naasten.

Ik ken geen andere school of instelling, privé of publiek, die met zo veel overgave en ernst hun missie in de praktijk proberen te brengen. De Pastoral do Menor stelt zich duidelijk tot doel kansarme jongeren een kans te geven om zich te ontwikkelen en een waardige plaats te veroveren in de samenleving. De openbare scholen, en ook sommige privéscholen, hebben grote gebreken... het onderwijssysteem in Brazilië laat jammer genoeg veel te wensen over ... er wordt ons niet geleerd om kritisch na te denken en we worden zeer slecht voorbereid op de dag van morgen. Hier bij de Pastoral do Menor daarentegen worden we erg gewaardeerd en aangemoedigd.

## Studenten Sociale Wetenschappen lopen stage bij de Pastoral do Menor de Alagoinhas

Via dit artikeltje willen we een reflectie bieden over het belang van de praktijkstages voor studenten sociale wetenschappen in organisaties uit de derde sector, de sociale sector. Het is een belangrijke mijlpaal in de professionele ontwikkeling van de studenten, ze krijgen de kans de overstap te maken van de theorie naar de praktijk. De kans die de sociale dienst van de Pastoral de studenten geeft om deze eerste praktijkervaring op te doen, is dan ook van onschatbare waarde. De studenten krijgen de kans om hun theoretische vorming en engagement te toetsen aan de soms harde werkelijkheid waarin sociale organisaties zoals de Pastoral do Menor actief zijn.

We besteden dan ook veel aandacht aan de begeleiding van de stagiaires. Ze krijgen de gelegenheid onze acties en inzet in alle facetten te leren kennen. Ze krijgen de kans zich actief in te zetten in een organisatie die met een doelpubliek werkt dat met een brede waaier van sociale problemen geconfronteerd wordt. Ze leren het belang inzien van de rol van de sociale werker of sociaal assistente als bemiddelaar te midden van alle sociale behoeften van het doelpubliek.

De stage dient een positieve aansluiting te geven op de academische vorming van de studenten. We proberen dan ook de overgang van theorie naar praktijk op een zo vlot mogelijke manier te laten verlopen.

Sinds ik als sociaal assistente bij de Pastoral do Menor actief ben, heb ik al een grote groep stagiaires verwelkomd en begeleid. Op dit ogenblik hebben we 3 studenten die stage lopen in onze organisatie. Ze krijgen de kans mee te draaien in alle projecten die de Pastoral organiseert.

Ik geef hen een inkijk in het dagelijkse werk van een sociaal assistente binnen de sociale organisatie. Ze helpen mij bij het opstellen van de diverse verslagen, ze zijn aanwezig bij de individuele begeleiding van de leerlingen en hun families en bij de contacten met de lokale overheidsorganen of andere sociale organisaties

waarmee we samenwerken. Het geeft hen de kans een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de lokale sociale context en hoe ermee om te gaan.

De Pastoral do Menor wordt sterk gewaardeerd binnen universitaire middens als partner in het vormingsproces van de studenten. We krijgen dan ook veel vragen van studenten om bij ons hun sociale stage te kunnen doen.

### PAMA 2016 (getuigenis van een medewerker)

Mijn naam is Anderson Rocha. Ik werk nu twee jaar bij de Pastoral do Menor. Vorig jaar was een speciaal jaar voor mij aangezien ik werd uitgenodigd om het cultuurproject "Arte pela Vida" te coördineren. Ik begon in 2015 als sociaal opvoeder met het organiseren van een workshop toneel voor jongeren tussen 12 en 18 jaar.



In mijn functie van acteur, directeur, clown en opvoeder heb ik er altijd naar gestreefd om de jongeren het inzicht bij te brengen dat zij, en de mensen die hen omringen, hun levenslot in eigen handen konden en moesten nemen. Ik prikkelde hen om zelf keuzes te maken in hun leven. Elke tekst, elke handeling, elk toneelstuk zette hen aan om hun leven zelf te gaan bepalen en te veranderen waar nodig of gewenst. Ter illustratie haal ik hier het voorbeeld aan van een meisje dat ik begeleidde, laten we haar Maria noemen. Maria was iemand die veel moeilijkheden had om haar emoties uit te drukken, vooral verbaal. Ze was 18 jaar maar haar verbale en lichamelijke manier van uitdrukken en blijik geven van haar emoties was eerder van het niveau van een 14-jarige. Tijdens de lessen toneel kwamen situaties, gevoelens en emoties boven waarmee ze blijkbaar liever niet geconfronteerd werd, ook al waren deze gevoelens steeds verborgen gebleven diep in haar binnenste en hadden ze onbewust een invloed op haar gedrag en gemoedstoestand. Tijdens één van de toneelstukjes liet ze haar gevoelens dan toch gedeeltelijk de vrije loop. We gaven haar alle steun en moedigden haar verder aan om haar gevoelens te leren benoemen en ze zodoende onder controle te krijgen. Ze leerde inzien dat ze eigenlijk al heel haar leven onder een soort van psychologische onderdrukking leefde door haar oudere zus. We toonden haar de weg om dit te boven te komen, om geleidelijk aan in zichzelf te geloven en het heft in eigen handen te nemen. Vandaag neemt Maria nog altijd deel aan de workshop toneel en leert ze, met vallen en opstaan, zichzelf verder ontdekken en aanvaarden en meester te worden van haar eigen leven. Dit was één van de vele verwezenlijkingen die ik dank zij de Pastoral do Menor heb ik kunnen realiseren. Als coördinator van het project "Arte pela Vida" begeleid ik de opvoeders en monitoren van de verschillende workshops in hun dagelijkse strijd om de jongeren te doen inzien dat ze hun leven in eigen handen kunnen en moeten nemen, ze moeten meester worden over hun leven en geloven in hun eigen mogelijkheden en talenten. Enkel op deze manier is persoonlijke groei mogelijk.

### DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je steeds overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening: **IBAN: BE84 4358 0341 0159 BIC: KREDBEBB** van **VIA-Don Bosco** vzw, Guldendallaan 90, 1150 Brussel  
Mededeling: **project 5078 - Conviver Alagoinhas Brasil**.  
Indien het jaarlijkse totaal van je giften minstens 40 euro (\*) bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.



(\*)Deze 40 euro kost u, dank zij het fiscaal attest, in werkelijkheid slechts zo'n 25 euro.  
Houd hiermee rekening wanneer je het bedrag dat je écht wil delen gaat bepalen!

### DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Het afdrukken van de nieuwsbrief werd gesponsord door



Lange Leemstraat 372 – 2018 Antwerpen  
Tel. 03 201.93.10 - [www.itxx.be](http://www.itxx.be) - [info@itxx.be](mailto:info@itxx.be)

Installatie en onderhoud van hard- en software, netwerken en beveiliging, hosting oplossingen, cloud computing  
Gespecialiseerd in kantoor netwerken en infrastructuur